

Jaarstukken 2023

5.4.3 Gewaarborgde geldleningen

Het op de balans opgenomen bedrag voor gewaarborgde geldleningen bestaat uit de volgende borgstellingen:

Geldnemer	Hoofdsom	%	Schuldrestant	
			1-1-2023	31-12-2023
St. Erfgoed Oud-Poelgeest	940	100%	534	481
Rijnlands Lyceum	2.000	100%	1.733	1.667
F.C. Oegstgeest	136	100%	52	46
Oegstgeester Golfclub	450	50%	390	374
Oegstgeester Lawn Tennis Club	272	100%	48	41
Stichting Beheer de Voscuyl	2.685	91%	2.284	2.175
Tafeltennisvereniging Pecos	23	100%	13	0
St. Begraafplaats Groene Kerk	1.515	100%	940	888
St. Marente	3.086	100%	720	617
Totaal directe borgstellingen	11.107		6.714	6.288
Waarborgfonds Sociale Woningbouw				
DUWO	166.942	Achtervang	343	1.454
Stichting MeerWonen	107.341	Achtervang	57.836	68.081
Stichting Mooiland	45.685	Achtervang	6.689	298
Stichting Portaal	374.198	Achtervang	539	864
Totaal Waarborgfonds Sociale Woningbouw	694.166	Achtervang	65.407	70.697
Totaal Waarborgfonds Eigen Woning (NHG)	48.000 ¹	Achtervang	48.000	46.000
Totaal dir. borgstellingen + Waarborgfondsen	753.273		120.121	122.985
Bedragen x € 1000,-				

1) De oorspronkelijke hoofdsom wordt niet gerapporteerd door de NHG, daarom is onder "Hoofdsom" het gegarandeerde bedrag van het voorgaande verslagjaar opgenomen.

Rechtstreekse borgstelling door de gemeente - per 31 december 2023: € 6.288.000

We staan borg voor de betaling van rente en aflossing van geldleningen van instellingen die binnen ons grondgebied actief zijn. In 2023 zijn geen betalingen op borgstellingen ingeroepen.

In 2023 heeft het College van Burgemeester en Wethouders geen nieuwe besluiten genomen op borgstelling.

Garantstelling via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) - per 31 december 2023: € 70.697.000

Binnen het grondgebied van onze gemeente is een aantal toegelaten instellingen actief dat vanaf december 2007 borging van leningen moet laten lopen via het WSW. Het WSW biedt corporaties de mogelijkheid om leningen aan te trekken tegen een lagere rente, door middel van borgstelling. Het WSW kan echter alleen borg staan als de rijksoverheid en de gemeenten een minimaal garantieniveau van het WSW garanderen. Dit heet de achtervang. De achtervang biedt financiers zekerheid, waardoor het rendement voor de financiers volledig gegarandeerd is.

De zekerheidsstructuur van het WSW bestaat uit drie lagen:

Primaire zekerheid: de financiële middelen van de corporatie-

De financiële positie van de corporatie vormt de eerste zekerheid. Het WSW stelt eisen aan de kredietwaardigheid van (aspirant-) deelnemers.

Secundaire zekerheid: het garantievermogen van het WSW-

Als corporaties hun rente- en aflossingsverplichtingen niet nakomen, dan kan de financier het WSW aanspreken.

Hiermee beschikt het WSW over een borgstellingsreserve. Als de borgstellingsreserve van het WSW onder een bepaald garantieniveau komt of dreigt te komen, dan heeft het WSW de plicht *obligo's* op te vragen bij de corporaties. De obligo is een financiële bijdrage die de corporatie verschuldigd is op basis van een overeenkomst tussen de corporatie en het WSW. Het garantievermogen bestaat dus uit de borgstellingsreserve van het WSW plus de obligoverplichting.

Als een financier het WSW aanspreekt, en het WSW betaalt voor een corporatie, dan krijgt het WSW een vordering op de desbetreffende deelnemer (regresrecht). De deelnemende corporatie heeft onroerende zaken in onderpand gegeven bij het WSW. De corporatie heeft zich verplicht deze onroerende zaken vrij van hypotheek te houden, en er op eerste verzoek van het WSW een hypotheekrecht te vestigen voor het WSW. Daarnaast kan het WSW ook een aanspraak doen op het overige bezit. Zo wordt de schade bij het WSW zo veel mogelijk beperkt.

Tertiaire zekerheid: rijksoverheid en gemeenten-

De achtervangpositie van Rijk en gemeenten vormt de derde zekerheid. Als het WSW, na het opvragen van de obligo's en het uitoefenen van het regresrecht, nog steeds niet kan voldoen aan de verplichting, dan moeten de rijksoverheid en de gemeenten renteloze leningen aan het WSW verstrekken. Dit is geregeld in de achtervangovereenkomsten die het WSW heeft met de gemeenten en de rijksoverheid.

In het geval dat de achtervangers op hun achtervangpositie worden aangesproken, geldt een vooraf bepaalde verdeling. Hierbij neemt de rijksoverheid 50% voor haar rekening; de gemeente zal de overige 50% van de leningen verstrekken. De tertiaire zekerheid is nog nooit ingeroepen.

Wijziging achtervangovereenkomst WSW: medio 2021 is de achtervangovereenkomst, die het WSW afsluit met de gemeenten, gewijzigd. De grootste wijziging is dat de het risico evenwichtiger wordt verdeeld over de gemeenten, indien een corporatie werkzaam is binnen verschillende gemeenten. Het College van de gemeente Oegstgeest is akkoord gegaan met deze wijziging. Met ingang van deze jaarrekening is het, door het WSW bepaalde toegewezen risico, gepresenteerd in de jaarrekening van gemeente Oegstgeest. In de voorgaande jaren werd het risico gelijkgesteld aan het restanthoofdsom, maar deze relatie is komen te vervallen met het in werking treden van de nieuwe achtervangovereenkomst.

Garantstelling via het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW)

Naast de 100%-garantstellingen en de achtervang bij de door het WSW verstrekte garantstellingen, heeft de gemeente Oegstgeest ook een achtervangfunctie bij het Waarborgfonds Eigen Woning (WEW), beter bekend als Nationale Hypotheekgarantie.

De achtervangfunctie bij het WEW is gerealiseerd door middel van een achtervangovereenkomst tussen het WEW en de rijksoverheid en (standaard) achtervangovereenkomsten tussen het WEW en alle gemeenten. Op basis van deze overeenkomsten kan het WEW bij dreigende liquiditeitstekorten een beroep doen op achtergestelde, renteloze leningen verstrekt door het Rijk (50%) en verstrekt door de gemeenten (50%). Het WEW kan de achtervangfunctie aanspreken indien het fondsvermogen kleiner is dan anderhalf maal het gemiddeld verliesniveau.

Per 1 januari 2011 is de achtervangfunctie van de gemeenten vervallen voor nieuw af te geven hypotheekgaranties. Vanaf deze datum is, voor nieuw af te geven hypotheekgaranties, sprake van een 100%-achtervang door het Rijk. In dit verband zijn de achtervangovereenkomsten per 1 januari 2011 zodanig aangepast dat de gemeenten niet worden aangesproken op de risico's die voortvloeien uit hypotheekgaranties die zijn verstrekt na 31 december 2010.

Jaarlijks verstrekt het WEW een liquiditeitsprognose over de voorliggende vijf jaar. Op basis van de meest recente liquiditeitsprognose is de verwachting dat geen aanspraken worden gedaan op de achtervangfunctie van gemeenten en Rijk (bron: Jaarrekening WEW 2019). Jaarlijks verstrekt het WEW tevens een opgave van het nominaal gegarandeerde bedrag per gemeente. Het nominaal door de gemeente Oegstgeest gegarandeerde bedrag bedraagt € 46.000.000 (hoofdsom van de verstrekte NHG-hypotheek tot 2011).

5.4.4 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Omschrijving van de verplichtingen	Laatste jaar van de verplichting	Verplichting (x € 1.000)
Verlofuren die in 2023 niet zijn opgenomen	2023	499
Bijdrage Regionaal Investeringsfonds (RIF) Holland Rijnland	2024	265
Kosten (ex-) medewerkers	2026	195
Exploitatiebijdrage Optisport	2030	7.081
Contracten boven Europese drempelwaarde	raming 2023	4.058
Totaal		12.098

In aanvulling op de balans maken we een overzicht van niet uit de balans blijvende belangrijke financiële verplichtingen. Hiermee geven we inzicht in de meerjarige verplichtingen waaraan we zijn gebonden. Een gedetailleerd overzicht staat hierboven. Het totaal van deze verplichtingen bedraagt € 12.098.000.

Het betreft financiële toekomstige verplichtingen die niet uit de balans te herleiden zijn; de einddatum van de verplichting is weergegeven. De lasten die betrekking hebben op het verslagjaar zijn overigens wel in de rekening verwerkt.

Verlofuren

Het bedrag voor openstaand verlof bestaat uit wettelijk verlof (€ 178.000) en bovenwettelijk verlof (€ 321.000). Voor de IKB verlof is een voorziening gevormd. Het bedrag aan verlofuren is in 2023 hoger dan voorgaand boekjaar (2022:€ 319.000). Medewerkers mogen deze uren verkopen of (tot een bepaald maximum) opnemen conform cao-afspraken.

Bijdrage RIF Holland Rijnland

Bij de instelling van het regionaal investeringsfonds (RIF) in 2006 is besloten om van 2008 tot en met 2022 jaarlijks € 400.880 bij te dragen aan dit fonds. In 2013 is overeengekomen om deze periode met twee jaar te verlengen. In de reserve van de investeringsstrategie van Holland Rijnland is rekening gehouden met de dekking van deze verplichting. De bijdragen voor de laatste twee jaren 2023 en 2024 zijn in de Begroting 2023 bijgesteld tot € 265.000 per jaar.

Kosten (ex-) medewerkers

We zijn verplicht om een WW- en bovenwettelijke uitkering te vergoeden aan werknemers waarvan wij de afgelopen jaren afscheid hebben genomen of van wie we dat gaan doen. Hier zijn de maximaal mogelijke kosten opgenomen. We gaan ervan uit dat betrokkenen eerder vervangend werk vinden, waardoor deze kosten lager uitvallen.

Exploitatiebijdrage Optisport

Met ingang van 2016 exploiteert het bedrijf Optisport gedurende vijftien jaar zwembad Poelmeer, risicodragend. Hiervoor ontvangt Optisport in 2023 een exploitatiebijdrage van € 1.011.630 (exclusief btw). Deze bijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd. Conform het collegebesluit van 19 september 2023 wenst Optisport gebruik te maken van de uitzonderling op de regeling btw-vrijstelling voor sportaccomodaties. Om dit mogelijk te maken is zowel de huurprijs als de exploitatiebijdrage verhoogd met een gelijk bedrag met terugwerkende kracht tot en met 2019.

Vof Oegstgeest aan de Rijn

De gemeente Oegstgeest is als 50% vennoot in vof Oegstgeest aan de Rijn hoofdelijk aansprakelijk voor alle schulden in deze vof.

Contracten boven Europese drempelwaarden

De Commissie BBV doet in de Kadernota Rechtmatigheid de aanbeveling om in ieder geval voor meerjarige inkoopcontracten van materieel belang toe te lichten op de jaarrekening bij de "niet uit de balans blijvende verplichtingen". Eind 2023 heeft de gemeente Oegstgeest 40 lopende contracten die Europees zijn aanbesteed. De totale waarde van de contracten boven de Europese drempelwaarde over de periode 2020-2023 bedraagt circa € 4.057.569 op jaarbasis. Wij nemen hier het gemiddelde bedrag op jaarbasis berekend over de afgelopen 4 jaar, omdat de contracten niet allemaal dezelfde resterende looptijd hebben en vaak ook verschillende opties tot verlenging hebben, waarvan soms wel en soms niet gebruik wordt gemaakt. De lasten zijn meerjarig in de begroting van Oegstgeest verwerkt.